

De toekomst van het Odensehuis Hoeksche Waard, nader verkend

Inleiding:

Het Odensehuis Hoeksche Waard heeft zich in de voorbije jaren stap voor stap een plek weten te veroveren in de Hoeksche Waard als inloophuis voor streekgenoten die te maken krijgen met geheugenklachten. Na een tweetal verhuizingen binnen Oud-Beijerland heeft het Odensehuis in Boezem en Co dankzij de steun van veel inwoners en die van de gemeente Hoeksche Waard een eigen plek gekregen. Was er gedurende de laatste twee jaar geen mogelijkheid om als 'echt inloophuis' te fungeren, het lukte onze vrijwilligers en medewerkers toch een 'open thuis' te blijven bieden aan de bezoekers en hun mantelzorgers. En het bleef de plaats waar menigeen die te maken kreeg met beginnende dementie of in de (keten)zorg werkte zijn of haar licht kon opsteken en desgevraagd advies kreeg over 'hoe verder'.

In een aantal bijeenkomsten van het bestuur en de Raad van Advies is nagedacht over de nabije en verdere toekomst van het huis. Welke uitdagingen liggen er voor 'ons', waar zetten we op in en wat kunnen wij op basis van onze ervaringen en opgebouwde expertise de Hoekschewaardse samenleving aanbieden?

- Als doel werd geformuleerd om vooral preventief te werken en intramurale zorg zo lang mogelijk uit te stellen met behulp van het beproefde instrumentarium van het Odensehuis en extra voorzieningen zoals respijtzorg en logeeradressen.
- Als 'stip op de horizon' werd geformuleerd:

Expertisecentrum Dementie – het leveren van informatie, advies en begeleiding aan:

- Mensen met dementie, hun naasten en de omgeving waarin zij functioneren
- Partners in zorg en welzijn
- Partijen in de samenleving breed: kerken, scholen, verenigingen, ondernemers

NAAST

Ontmoetingsplek – het organiseren van laagdrempelige ontmoeting voor mensen met dementie en hun naasten. Onderscheidend vermogen: de kracht van mensen als uitgangspunt en het stimuleren van zelf initiatief.

Het resultaat van het in werkgroepverband doordenken van de benoemde uitdagingen **methodiek, kennisfunctie, basiskennis, financiën en communicatie/pr** is te vinden in een vijftal 'ruwe schetsen'. Deze zijn eerder in het bestuur aan de orde geweest en vormen een onlosmakelijk deel van deze toekomstverkenning.

Vanuit die schetsen adviseren de 'trekkers' het bestuur de volgende kenmerken, stappen en prioriteiten (algemeen en op te pakken in 2022 en volgende jaren) vast te stellen.

Uitdaging Methodiek:

'De unieke toegevoegde waarde van het Odensehuis Hoeksche Waard'

Het Odensehuis Hoeksche Waard is een inloophuis en kenniscentrum voor mensen met geheugenklachten en/of beginnende dementie en hun naasten, besturen en vrijwilligers uit 'partner'-organisaties en professionals.

- Het Odensehuis levert een belangrijke bijdrage aan de acceptatie van mensen met dementie.
- Ervaringsverhalen en uitwisselen helpt. De sociale structuur en steun die het Odensehuis biedt, maken dat je je een volwaardig mens voelt, dat je goed kan blijven functioneren en het thuis langer vol kan houden. Gespreksgroepen voor lotgenoten, hun mantelzorgers en hun kinderen zijn een belangrijk onderdeel van de activiteiten in het Odensehuis.
- Zelforganisatie is een leidend principe. Het Odensehuis gaat uit van de eigen regie en kracht van de participanten. Het nodigt de participanten uit hun kwaliteiten en mogelijkheden te blijven benutten.
- Het Odensehuis blijft buiten de bestaande zorgstructuur en werkt niet met dossiers of indicaties. Nieuwe bezoekers worden van harte welkom geheten, kennismaken is er op gericht elkaar te leren kennen, er is geen sprake van een intake.
- Het Odensehuis creëert een omgeving waarin bezoekers kansen scheppen om zoveel mogelijk te zijn wie men wil zijn of te doen wat men wil doen. Er is leef – en speelruimte, vrijheid, continuïteit en veiligheid, empathie en sensitiviteit om te begrijpen wat er nodig is. Er is bezorgdheid dat het perspectief van de ander er toe doet. Sociale interacties en het gevoel van vrijheid dragen er aan bij dat de bezoekers zich 'thuis' voelen. Verlangens en behoeften worden gehoord, gezien en waar mogelijk vervuld.
- Het Odensehuis is van de bezoekers zelf, niet van het bestuur, de coördinatoren of de vrijwilligers, niet van welke 'autoriteit' ook. Waar de vraag en behoefte van de bezoekers leidend zijn voor wat er gebeurt en waar diezelfde bezoeker wordt uitgedaagd/geprikkeld er zelf een actieve invulling en bijdrage aan te leveren.

Uitdaging Kennisfunctie en netwerk

'Kennis delen, vraagbaak zijn, voor het netwerk in de breedste zin van het woord, met wellicht in de toekomst het Odensehuis als expertisecentrum'

Het Odensehuis Hoeksche Waard als kenniscentrum en netwerkorganisatie op het gebied van geheugenproblemen en beginnende dementie berust op drie pijlers:

- 1. Het netwerk van het Odensehuis**
- 2. De lezingen en workshops t.b.v. alle medewerkers, d.w.z. alle vrijwilligers, bestuur en personeel in loondienst.**
- 3. De bibliotheek van het Odensehuis.**

Verklaring van de pijlers:

1. Netwerk is essentieel om kennis binnen te halen, te delen en te kunnen verwijzen. Het onderdeel netwerk laat in een schema zien welke organisaties, ondersteuners of particulieren deel uit maken van dit netwerk, met als kern de bezoekers en (vrijwillige) medewerkers.
2. Lezingen en workshops zijn noodzakelijk om actief kennis op te doen, te onderhouden, te delen, waardoor wij professionele ondersteuning kunnen geven aan onze doelgroep binnen het Odensehuis en daarbuiten.
3. De bibliotheek bestaat uit een aantal boeken over geheugenproblemen en dementie. Deze wordt regelmatig aangevuld met recent uitgekomen boeken over dit thema. Deze boeken worden uitgeleend aan belangstellenden uit de Hoeksche Waard.

Uitwerking van de drie pijlers:

1. Het netwerk van het Odensehuis is in kaart gebracht en deze wordt jaarlijks bijgehouden. Om de contacten binnen ons netwerk bij te houden en te versterken stellen wij ons actief uitnodigend op, waarbij ook sprake kan zijn van uitwisselen van vrijwilligers, om vaardigheden op te doen in het omgaan met mensen met beginnende dementie. In deze ontmoetingen staan kennis delen en vraagbaak zijn voorop. Beide coördinatoren zetten zich in voor deze werkzaamheden en worden daarvoor max. 2 dagen p/m uit geroosterd.
2. Jaarlijks worden twee lezingen/workshops/cursussen aangeboden vanuit het Odensehuis. Het Odensehuis wil zoveel mogelijk meewerken aan een dementievriendelijke samenleving binnen de Hoeksche Waard. Om deze reden worden voor lezingen en workshop, zo mogelijk, ook externe organisaties benaderd om deel te nemen, ook aan de organisatie daarvan. Dit met een maximum van plm. 1000 euro per jaar. In geval van samenwerking kunnen de kosten lager uitvallen.
3. De bibliotheek wordt jaarlijks uitgebreid met actuele literatuur omtrent geheugenproblemen en beginnende dementie, met een maximum van plm. 100 euro per jaar. Ook worden zoveel mogelijk gepubliceerde (wetenschappelijke) artikelen verzameld en aangeboden.

Prioriteit:

We gaan vrijwilligersinitiatieven (zoals de Hoeksche Huiskamers) en professionals (zoals medewerkers van zorg- en welzijninstellingen) actief benaderen om ons huis en onszelf weer beter te leren kennen. We gaan bij hen op bezoek en we nodigen hen uit in het Odensehuis: wat hebben wij de afgelopen periode geleerd, waar ligt onze kracht en kennis en hoe kunnen wij anderen daarvan laten 'profiteren'. Met als hoofddoel: hoe kunnen we actief bijdragen aan de zo gewenste dementievriendelijke Hoeksche Waard? In de verdere toekomst kan dat betekenen dat er ook elders dan in Oud-Beijerland Odensehuizen/dependances worden opgericht.

Op te pakken in 2022:

1. A. De kaart van het netwerk wordt in een duidelijk schema weergegeven. B. De nieuwe folder en visitekaartjes van het Odensehuis worden verspreid in het netwerk. C. Wij verzamelen recente informatie over ons netwerk. Netwerkinformatie is zichtbaar voor de belangstellenden in het Odensehuis. D. In de Hoeksche Waard wordt contact gelegd door bewust en actief uitnodigend te zijn naar: de 'Huiskamers', Buurthuizen, Casemanagers dementie, Ouderenzorg van de gemeente, Mantelzorgorganisaties, Centra voor dagactiviteiten en wordt met regelmaat de Vr-bril gepresenteerd. Onderdeel van het bewust en actief uitnodigend zijn is ook de uitnodiging aan andere organisaties, die met vrijwilligers

werken om evt. uitwisseling van vrijwilligers te laten plaatsvinden, waardoor onze kennis in het omgaan met mensen met geheugenproblemen en beginnende dementie kan bijdragen aan deze organisaties.

2. Het Odensehuis biedt twee lezingen/workshops/trainingen aan, buiten de jaarlijkse trainingen/bijeenkomsten voor de vrijwilligers van het Odensehuis. Bij actieve samenwerking aan een dementievriendelijke samenleving hoort ook de uitnodiging aan externe organisaties om deel te nemen aan relevante workshops/trainingen, die wij bieden op het gebied van geheugenproblemen en dementie.
3. De bibliotheek wordt uitgebreid met minimaal 3 recent uitgegeven boeken en 5 artikelen over (beginnende) dementie.
4. Alle (vaste) activiteiten uitgaande van het netwerk t.b.v. bezoekers behouden en evt. uitbreiden.

In 2023:

1. A. Huisartsen, praktijkondersteuners en casemanagers worden actief benaderd voor een bijeenkomst in het Odensehuis. B. Thuisbegeleiding in de Hoeksche Waard wordt benaderd voor een bijeenkomst voor mantelzorgers. C. We werken actief aan het maken van een introductiefilm over het Odensehuis voor op de website, mogelijk via bureau Schot. D. We nodigen andere Odensehuizen uit en vice versa, om kennis op te doen en te delen. E. Alle hernieuwde contacten uit 2022 worden onderhouden met een minimum van één keer per jaar.
2. Het Odensehuis biedt twee lezingen/workshops/trainingen aan, buiten de jaarlijkse trainingen/bijeenkomsten voor de vrijwilligers van het Odensehuis. Wanneer deze in samenwerking met andere organisaties kunnen worden gerealiseerd kan mogelijk ook in de kosten worden gedeeld. Voor lezingen en workshops wordt een bedrag van 500-1000 euro per jaar gereserveerd.
3. De bibliotheek wordt uitgebreid met minimaal 3 recent uitgegeven boeken en 5 artikelen over (beginnende) dementie, met een maximum budget van 100 euro.
4. Alle (vaste) activiteiten uitgaande van het netwerk t.b.v. bezoekers behouden en evt. uitbreiden.

In 2024:

Maart 2023 worden de contacten met het netwerk geïnventariseerd, zo nodig in planning hernieuwd in 2024 en wordt gekeken naar de uitvoering van de viering van het 10-jarig bestaan van het Odensehuis Hoeksche Waard.

Uitdaging Basiskennis

Toekomstvisie op 'Vaardigheden en werkprocessen voor vrijwilligers en professionals'

Om de Odensegedachte verder uit te dragen worden basale eisen aan de kennis en vaardigheden tbv werkprocessen aan professionals en aan vrijwilligers gesteld.

Basiseisen professionals:

Aan de professionals wordt een passende sociale opleiding gevraagd en zijn leidinggevende capaciteiten noodzakelijk. Een uitnodigende persoonlijkheid maakt 'het gezicht' van het Odensehuis compleet.

Daarbij is vanzelfsprekend kennis van dementie gewenst/vereist of is, zo nodig, bijscholing over dementie aan te bieden. Doorontwikkeling is in eerste instantie via het plaatselijk netwerk van de Dementievriendelijke Samenleving is mogelijk. In ontwikkeling zijn via de LPO opgestelde scholingsmogelijkheden o.a. via Erasmus-Plus.

Vrijwilligers dragen in hoge mate bij aan de dementievriendelijke samenleving en worden gefaciliteerd door de professionele ondersteuning. Zij verbinden zich aan een overeenkomst die wordt afgesloten met de vrijwilliger.

Basiseisen/wensen vrijwilligers:

hebben: geduld, inleefvermogen en humor.

zijn: sociaalvoelend, hebben flexibele grenzen met grensbeheersing.

zijn geïnteresseerd in de bezoeker en willen achtergrondinformatie over dementie opdoen.

kunnen: herkennen/inspelen op wensen en (leer)mogelijkheden van bezoekers.

leren: van andere ontmoetingsinitiatieven zoals Hoeksche Huiskamers, Buurtkoffie, kerken, verenigingen, enz.

zijn bereid: een cursus te volgen, een lezing bij te wonen en tijd in teamvorming te steken teneinde binding met elkaar te creëren.

Welzijn H.W. en Mee-plus bieden, op dit gebied, beide basis- en achtergrondinformatie over dementie aan via de cursus GOED en training via de VR-bril, waarbij ervaren wordt hoe iemand met dementie de omgeving beleeft.

Activiteiten ten behoeve van toekomstige ontwikkelingen

Ten behoeve van toekomstige activiteiten voor een groeiend aantal te begeleiden bezoekers en hun mantelzorgers, zal uit *diverse scholingsmogelijkheden* een gevarieerd 'eisenpakket' worden opgesteld met als doel de diverse begeleidingswensen van de Odensehuis-bezoeker, in of aan te vullen. (*activiteit: eisenpakket opstellen*) Vrijwilligers, die dat willen, kunnen bij gebleken geschiktheid ook hun speciale of opgedane kennis beschikbaar stellen als ambassadeur van het Odensehuis tbv van ons netwerk. (*activiteit: inventariseren van wensen vrijwilliger bij aanmelding*)

Lijst van opleidingen en cursussen om basiseisen te kunnen opstellen om door te ontwikkelen.

In aanmerking komen momenteel b.v.:

DAZ-internetcolleges Demen Talent, digitale scholingsmogelijkheden bestaande uit zes modules.

Trimbos-instituut: online trainingen zoals Zorg voor Beter, Dementie.nl, Beteroud.nl

Brederode Hogeschool: opleiding tot aandachtsvelder Dementie (12 dagdelen op MBO-niveau)

Erik Scherder: bewegen met dementie, speelse beweegmodules.

Welzijn H.W. : Cursus sociale vaardigheden en cursus gesprekstechniek.

Vrijwilligerscollege H.W.: Leer je kwaliteiten kennen, In verbinding met eenzaamheid.

(nader uit te werken en keuzes uit te maken door het bestuur van het Odensehuis H.W.)

Prioriteit

In het Odensehuis Hoeksche Waard zijn de wensen en kwaliteiten van de bezoekers leidend in wat er gedaan wordt. Het organiseren van een uitdagende omgeving vergt bijzondere kwaliteiten van onze vrijwilligers. Daarnaast is het van belang dat wij collega-professionals in welzijn en zorg kunnen inspireren om die wijze van benaderen ook in hun werkveld toe te passen.

Op te pakken in 2022:

Leerprogramma voor vrijwilligers kiezen en vaststellen.

Jaaragenda opstellen met gewenste scholing en momenten en teambuildings activiteiten

Organiseer drie tot vier keer per jaar een themabijeenkomst.

Voorgestelde werkwijze: benader hiervoor vijf mensen uit het vrijwilligersbestand en vorm hiermee een klankbordgroepje dat meedenkt over de themabijeenkomsten. Hiermee wordt een 'verhaal op maat' gemaakt en ontstaat een gedifferentieerd aanbod. Zo wordt duidelijk waar vrijwilligers behoefte aan hebben om hun werk aantrekkelijk(er) te maken en te houden. Vervolgens kan hier (met een trainer) nieuwe invulling aan gegeven worden.

Organiseer daarmee een leergang/cursus voor de eigen (kandidaat)vrijwilligers en stel die ook open voor vrijwilligers van andere organisaties ten behoeve van ontwikkelen en 'uitwaaieren' van vrijwilligers en professionals over de hele Hoeksche Waard.

Toekomstig gezien is het mogelijk de professional zowel als de vrijwilliger te scholen in het Odense gedachtegoed, opdat zij ook in de diverse thussituaties en op bijeenkomsten van mensen met geheugenstoornissen, hun kennis en vaardigheden zullen delen naar het voorbeeld van de Odense gedachte. Dit zal aansluiten op ons gezamenlijke doel: een Dementievriendelijke Hoeksche Waard.

N.B. voor verdere uitwerking: Zie Plan van Aanpak Bevorderen basiskennis, vaardigheden en werkprocessen voor professionals en vrijwilligers van het Odensehuis H.W.

Uitdaging Financiën

‘Het Odensehuis wordt voor een aanzienlijk deel gefinancierd door andere bronnen dan de gemeente HW’

Om onze doelstellingen te verwezenlijken zijn financiële middelen onontbeerlijk.

Het Odensehuis beschikt niet over een eigen verdienmodel en is dan ook geheel afhankelijk van financiële steun van de gemeente Hoeksche Waard en vrijgevigheid, in de vorm van bijdragen door cliënten en bezoekers, donaties, giften en bijzondere acties. Daarnaast leunen wij op de inzet van vele vrijwilligers. Ook al is het Odensehuis geen “zorgpartij”, bekend is dat er voordelige effecten zijn van het inloophuis op de zorgkosten.

Onze belangrijkste partij hierin is de gemeente Hoeksche Waard, die vanaf onze start het overgrote deel van onze uitgaven, zijnde personeelslasten en huisvesting, voor haar rekening heeft genomen.

Deze subsidie, inmiddels omgezet in een structurele, is onontbeerlijk voor onze continuïteit. Meerjarige afspraken hierover zijn dan ook wenselijk. Ook als het gaat om verdere uitbreiding van onze activiteiten.

Verder blijft het van belang te zoeken naar mogelijke financieringsbronnen buiten onze gemeente om hier minder afhankelijk van te zijn. We denken hierbij met name aan het Zorgkantoor, waarmee wordt onderhandeld over een structurele bijdrage

Bij het achterblijven van deze geprognosticeerde inkomsten zijn onze mogelijkheden om bezuinigingen door te voeren beperkt. Inmiddels beschikken we wel over een financiële reserve die wat tegenvallers kan opvangen.

Indien we mochten gaan besluiten onze activiteiten verder uit te bouwen is vooraf dekking vereist van hiermee verband houdende uitgaven, zeker als deze van meer structurele aard zijn

Prioriteit:

Naast incidentele bijdrage van – veelal – particulieren wordt ingezet op het verwerven van structurele bijdragen. Ook al is het Odensehuis geen ‘zorgpartij’, bekend is dat er voordelige effecten zijn van het inloophuis op de zorgkosten.

Op te pakken in 2022:

Met het Zorgkantoor wordt onderhandeld over een structurele bijdrage. Elders in Nederland zijn er Odensehuizen die er in geslaagd zijn zo’n afspraak te maken. Goed voorbeeld doet volgen?

Uitdaging Communicatie en PR

'De in- en externe communicatie is een belangrijk aandachtspunt om de beoogde doelstellingen te realiseren'

Doelgroep	Middel	Wat	Wie
Bezoekers	Persoonlijk contact		- medewerker - vrijwilliger
Verwijzers	- netwerk - persoonlijk contact - website - nieuwsbrief - informatiebijeenkomst	Informatie over contact leggen met Odensehuis	- medewerker - bestuur
Huisartsen	- netwerk - persoonlijk contact - website - nieuwsbrief - informatiebijeenkomst	Informatie over contact leggen met Odensehuis	- medewerker - bestuur
Mantelzorgers	- persoonlijk contact - nieuwsbrief - website - brief / mail - informatiebijeenkomst		- medewerker - vrijwilliger
Familie	- persoonlijk contact - nieuwsbrief - website - brief / mail - informatiebijeenkomst		- medewerker - vrijwilliger
Medewerkers	- persoonlijk contact - brief / mail	Werk gerelateerde zaken	- bestuur
Vrijwilligers	- persoonlijk contact - brief / mail	Werk gerelateerde zaken	- bestuur - medewerker
Bestuur	- bestuursvergadering - brief / mail - nieuwsbrief		
Raad van Advies	- brief / mail - bestuursvergadering	Bestuurszaken Odensehuis	- bestuur
Comité van Aanbeveling	- brief / mail - website	Bestuurszaken Odensehuis	- bestuur
Bevolking	- Kompas - kranten - Omroep Hoeksche Waard - Website		
Financierders	- brief / mail - persoonlijk contact - netwerk		- bestuur
Sponsors	- brief / mail - persoonlijk contact		- bestuur

	- netwerk		
Gemeente	- persoonlijk contact - netwerk		- bestuur
Politiek	- persoonlijk contact - netwerk		- bestuur
Serviceclubs	- persoonlijk contact - netwerk		- bestuur

Website

De bovenstaande tabel geeft o.a. de rol van de website in de communicatie aan. Zonder hierop uitputtend in te gaan, kan de communicatie via de website worden versterkt door de structuur van de website te vereenvoudigen.

Prioriteit:

De communicatie is in de loop der jaren ontstaan, richt zich op verschillende doelgroepen en wordt met diverse communicatiemiddelen vorm gegeven. Hierbij is in eerste aanleg niet naar de samenhang van de communicatie gekeken. Die aanbrengen heeft prioriteit.

Op te pakken in 2022:

De artikelenreeks in Het Kompas wordt voortgezet. Daarnaast krijgt de Nieuwsbrief een nieuw format en gaat regelmatig verschijnen. De 'weekagenda' krijgt een nieuw format. De folder wordt vernieuwd, waarbij zowel naar het format, de inhoud als het waarom nog eens goed wordt gekeken.